

Evropska
komisija

ZAŠTITA ŽIVOTNE
SREDINE

POVEZIVANJE
REGIONA

JAČANJE
REGIONA

STVARANJE
PROSPERITETA

STRATEGIJA ZA DUNAVSKI REGION: PRIČE O USPJEHU

STRATEGIJA ZA
DUNAVSKI REGION:
PRIČE O USPJEHU

SADRŽAJ

UDRUŽENE SNAGE ZA JAČANJE DUNAVSKOG REGIONA	5
POVEZIVANJE REGIONA	7
JAČANJE JEDINSTVENIH VEZA IZMEĐU ISTOKA I ZAPADA	8
TEČNI GAS ZAHUKTAVA ALTERNATIVO TRŽIŠTE ENERGIJE.....	10
PODSTICANJE ENERGETSKE SIGURNOSTI U DUNAVSKOM REGIONU	12
PRIRODA NE POZNAJE GRANICE	14
ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE.....	17
OBEZBJEĐIVANJE SIGURNIH I ODRŽIVIH ZALIHA VODE	18
SVJETLIJA BUDUĆNOST ZA RIJEKE U DRŽAVAMA JUGOISTOČNE EVROPE	20
UBLAŽAVANJE KLIMATSKIH RIZIKA	22
SPASAVANJE DUNAVSKOG „DINOSAURUSA“	24
STVARANJE PROSPERITETA.....	27
MODEL PONAŠANJA ZA ODRŽIVOST I ZAŠTITU RIJEKE.....	28
INVESTIRANJE U BUDUĆE DRUŠTVO ZNANJA.....	30
SLAVLJENJE MLADIH I KULTURNE RAZLIČITOSTI.....	32
KOMUNICIRANJE RAZNOLIKOSTI ŠIROM EVROPE	34
JAČANJE REGIONA.....	37
SARADNJA U CILJU OBEZBJEĐIVANJA SIGURNOSTI	38

UDRUŽENE SNAGE ZA JAČANJE DUNAVSKOG REGIONA

Makroregionalne strategije obuhvataju platformu o saradnji kroz koju zemlje i regije – iz EU i šire – udružuju snage radi određenog broja ključnih izazova da bi zadovoljili potrebe regija. Strategija EU za Dunavsku regiju (EUSDR) je bila druga po redu makroregionalna strategija koja je službeno pokrenuta od strane Evropske komisije i usvojena od Evropskog savjeta u 2011. godini.

Dunavski region se prostire na 14 zemalja, od kojih su devet države članice EU. To je dom za preko 100 miliona ljudi ili jednu petinu populacije EU. Iako se države razlikuju u pogledu ekonomske snage, region je međusobno snažno povezan s potencijalom za daljnju integraciju i razvoj. On ima stratešku poziciju u otvaranju EU prema svojim susjedima, regionu Crnog mora, Južnom Kavkazu i Centralnoj Aziji. U njemu se nalazi najinternacionalnija rijeka svijeta, koja je glavna transportna osa, ključno međusobno povezani hidrološki sliv i svjetski poznati ekološki koridor.

Dakle, region je povezan kako kroz mogućnosti tako i kroz izazove. Politike zemalja su međusobno zavisne. Međutim, sve one mogu imati velike koristi od poboljšane saradnje, na primjer u dovršavanju saobraćajnih veza koje nedostaju, smanjenju zagađenja i opasnosti od poplava, smanjenju zavisnosti od energetske dobavljača izvan regiona i rješavanju demografske promjene ili „odliva mozгова“. Konkurentnost regiona također može značajno profitirati od zajedničke aktivnosti na području malih i srednjih preduzeća (SMEs), politika tržišta rada, obrazovanja i bezbjednosti.

Snaga u brojkama

Strategija pruža snažan integrisani okvir za države i regije za bavljenje problemima koji se ne mogu izolovano riješiti na zadovoljavajući način, već umjesto toga zahtijevaju transnacionalne strateške pristupe, projekte i umrežavanje. To omogućava bolju saradnju kako bi se poboljšala efikasnost, moć i uticaj politika – na nacionalnom i lokalnom nivou u EU – upotrebljavajući postojeće politike i programe i stvarajući sinergije među njima.

Aktivnosti saradnje **se fokusiraju na četiri stuba**: povezivanje regiona, zaštita životne sredine, građenje prosperiteta kroz izgradnju bezbjednosti i kapaciteta, te jačanje socioekonomskih aspekata. U okviru svakog stuba, konkretna saradnja se usmjerava na specifične prioritetne oblasti.

Nakon pet godina implementacije, značajna postignuća postaju očigledna. Svrha ove publikacije je da pruži dobre primjere onoga što je zajednički postignuto, a na osnovu saradnje na makroregionalnom nivou u Dunavskom regionu. Ovi projekti i postignuća primjerom pokazuju dodatnu vrijednost Dunavske strategije i pružit će daljnju motivaciju za nastavak saradnje na ovom uspješnom putu, kako bi se doprinijelo uravnoteženom, održivom i uključivom razvoju Dunavske regije.

SAZNAJTE VIŠE

<http://www.danube-region.eu/>

POVEZIVANJE REGIONA

Premda je rijeka Dunav prepoznata kao glavni transportni koridor, i dalje se koristi daleko ispod svog punog kapaciteta. S obzirom da prijevoz unutrašnjim plovnim putem ima važne prednosti za okoliš i efikasnost, njegov potencijal mora biti iskorišten na održivi način. Postoji posebna potreba za većom multimodalnošću i proširenjem infrastrukture u transportnim čvorovima kao što su unutrašnje luke. Prioritetne oblasti 1A „plovni putevi“ i 1B „mobilnost – željeznica-cesta-zrak“ djeluju prema tim ciljevima.

Energija je još jedan zajednički izazov. U relativnom smislu, cijene su visoke u regiji. Fragmentirana tržišta dovode do većih cijena i smanjene konkurencije. Oslanjanje na premalo vanjskih dobavljača povećava ugroženost, što dokazuju periodične zimske krize. Veća raznovrsnost ponude preko međupovezivanja i izvornih regionalnih tržišta povećava energetske sigurnost. Poboljšana efikasnost je od ključnog značaja, uključujući uštedu energije i korištenje više obnovljivih izvora. To je oblast u kojoj djeluje prioritetna oblast 2 „energija“.

Uz zajedničku istoriju i tradiciju, kulturu i umjetnost koje odražavaju različite zajednice regiona, kao i njena izuzetna prirodna baština, ona ima mnogo atraktivnih dobara. „Kultura i turizam“ predstavljaju oblast aktivnosti u prioritetnoj oblasti 3.

JAČANJE JEDINSTVENIH VEZA IZMEĐU ISTOKA I ZAPADA

Rijeka Dunav, koja teče u dužini od 2857 kilometara, jedan je od ključnih koridora za transport putnika i robe i za povezivanje Istočne i Zapadne Evrope.

Međutim, plovni put je nedovoljno iskorišten jer je procijenjeno da se koristi samo 10% od njegovog transportnog kapaciteta. Projekti NEWADA, IRIS Europe II i FAIRway imaju zajednički cilj unaprijeđenja transportnog kapaciteta Dunava i njegovih pritoka.

Navigacija Dunavom, koja ima brojne ekonomske, ekološke, socijalne i razvojne prednosti, isključivo može biti unaprijeđena kroz međunarodnu saradnju, zajedničko planiranje i koordinirane aktivnosti.

Projekt IRIS Europe I, koji je pokrenut u 2006. godini, stavio je pred izazov nacionalne varijacije u prikupljanju i širenju informacija o plovnim putevima, koje ometaju plovidbu unutrašnjim plovnim putevima u Evropi. U 2009. godini je pokrenut IRIS II da bi poboljšao i razvio primjenu usluga informisanja o rijeci (RIS) o evropskim plovnim putevima putem pružanja sveobuhvatnih detalja o plovnim putevima na međunarodnom nivou. Zahvaljujući projektima IRIS I i II, sada su dostupne sveobuhvatne prekogranične informacije o nivoima riječnih voda i nautičkim dubinama, što je ključno za navigaciju.

Projekt NEWADA koji je dovršen u martu 2012. godine, podstakao je na sinhronizovani razvoj plovnog puta i uspostavljanje zajedničkih standarda kvalitete. On je radi održavanja plovnog puta i riječne navigacije okupio 12 institucija iz Austrije, Bugarske, Hrvatske, Mađarske, Srbije, Rumunije i Ukrajine.

Bolja saradnja u hidrografiji i hidrologiji je pomogla da se sačuvaju resursi i poboljša kvalitet i usklađenost sa standardima zaštite okoliša. Primjena informacija i komunikacionih tehnologija na Dunavu se također poboljšala, zahvaljujući razvoju raznovrsnih

komponenti RIS-a, kao što je usklađivanje i poboljšanje elektronskih navigacionih karti.

Sve informacije na jednom mjestu

Pod projektom NEWADA duo, kreiran je informativni portal Dunavskog regiona (www.danubeportal.com) kako bi pružio podatke o nivoima voda i kritičnim uskim grlima, kao i o obavijestima za skipere, izvještajima o ledu, Wi-Fi žarišnim tačkama itd.

Na osnovu ovih rezultata projekta, ministri prometa iz dunavskih zemalja su 2014. godine usvojili Master plan za rehabilitaciju i održavanje Dunava i njegovih plovnih pritoka. Projekt FAIRway – uključujući administracije za plovne puteve u šest zemalja članica EU (Austriji, Bugarskoj, Hrvatskoj, Mađarskoj, Slovačkoj i Rumuniji), ima za cilj da sprovede ovaj plan i da kupi savremenu opremu za hidrološke službe. Cilj je da se pruže ažurirane, pouzdane i usklađene informacije o kritičnim tačkama na plovnim putevima, nivoima voda i prognozama za nivoe voda duž cijele dužine Dunava. Takve banke podataka su važne, ne samo za planiranje transporta plovnim putevima, već i za održavanje, hidrograđevinske mjere ili za prilagođavanja aktuelnom vodenom toku.

SAZNAJTE VIŠE

NEWADA:

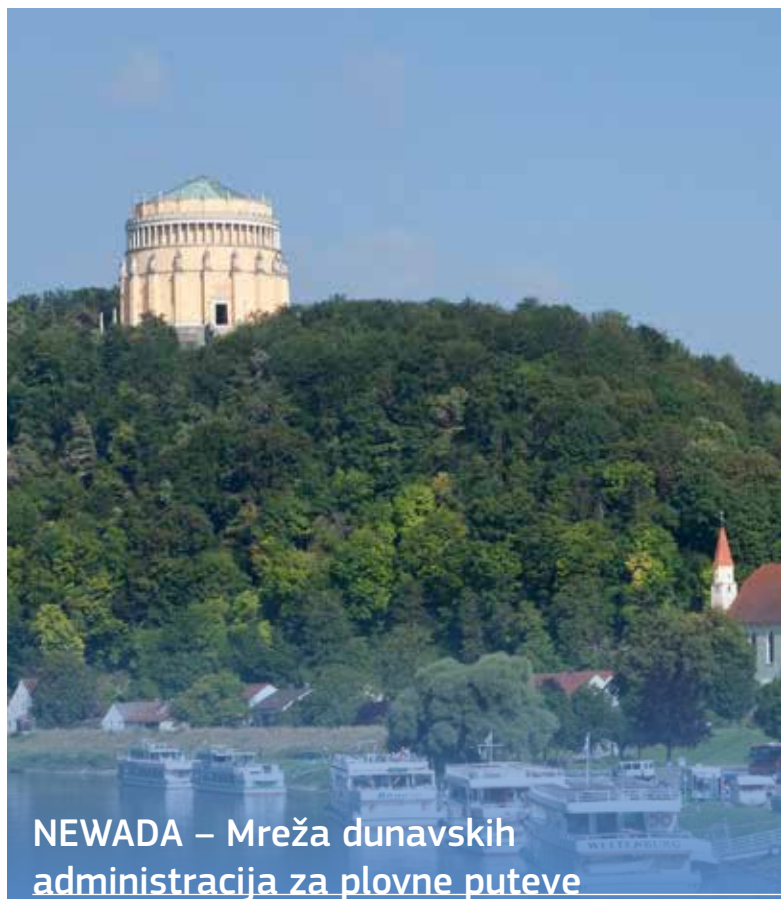
<http://www.newada-duo.eu/>

IRIS Europe 2:

<http://www.afdj.ro/en/content/iris-europe-ii>

FAIRway:

<http://www.danube-navigation.eu/item/809814>

NEWADA – Mreža dunavskih administracija za plovne puteve

Trajanje: april, 2009. godine – mart, 2012. godine

Globalni Budžet: 5 000 000 eura

IRIS Europe II – Implementacija riječnih informacionih servisa u Evropi

Trajanje: januar, 2009. godine – decembar, 2011. godine

Budžet: 11 620 000 eura

FAIRway

Trajanje: juli, 2015. godine – juni, 2020. godine

Budžet: 23 400 000 eura

TEČNI GAS ZAHUKTAVA ALTERNATIVO TRŽIŠTE ENERGIJE

Tokom godina, zbog svojih ekoloških, ekonomskih i bezbjednosnih prednosti, tečni prirodni gas (LNG) postaje sve značajnija alternativa konvencionalnim gorivima kao što su dizel, propan ili lož ulje.

Višestruke prednosti LNG-a (pogledajte okvir ispod) čine ga atraktivnim izvorom energije za tržište Evrope. Međutim, njegova uspješna primjena zahtijeva razvijenu infrastrukturu, odgovarajuće zakone i usklađene bezbjednosne standarde.

LNG osnovni plan Rajna-Majna-Dunav je bio ambiciozni trogodišnji projekt usmjeren na olakšavanje uvođenja LNG-a kao alternativnog goriva i tereta za otpremu unutrašnjim plovnim putevima. Od januara, 2013. do decembra 2015. godine, u projektu je sudjelovalo dvanaest EU zemalja i Švicarska.

Stoga, cilj LNG osnovnog plana je bio da pruži okvir za zajedničku evropsku strategiju i saradnju između različitih nadležnih organa i komercijalnih aktera da bi se LNG promovisao kao gorivo i teret koji je prikladan za transport. U isto vrijeme, cilj je bio da se pruži jeftinije snabdijevanje za krajnje potrošače duž rijeke Dunav.

Jedan od ciljeva LNG osnovnog plana je da glavni distribicioni centri za tečni prirodni gas postanu riječne luke koje su locirane na osi Rajna-Majna-Dunav. Naposljetku, za LNG treba postojati lakši pristup, a posebno za pionire u korištenju ovog alternativnog goriva, kao što su javni transportni sektor i transportni sektor namijenjen za teške poslove (uključujući autobuse, kamione za odvoz smeća i gradsku logistiku) kao i energetska industrija.

Podsticanje uspjeha

Partneri su saradivali na mnogim potprojektima kako bi stvorili prvu LNG arteriju u Evropi. Do kraja projekta, postigli su više od 60 konkretnih rezultata: na primjer, izgrađen je prvi LNG terminal na Dunavu u luci Ruse u Bugarskoj. Dodatno, započeo se rad na obezbjeđenju infrastrukture za LNG kao alternativnog goriva u Galacu (Galați) i Konstanci (Constanța) u Rumuniji i Komoranu (Komárno) u Slovačkoj. LNG infrastruktura je također moguća u luci Manhajm (Mannheim) u Njemačkoj i u Švicarskoj, gdje nadležni organi trenutno traže potencijalne investitore.

Sprovedena su i brojna istraživanja u vezi sigurnosnih, ekoloških i socioekonomskih aspekata upotrebe LNG-a, kao i studije o izvodljivosti za moguće terminale, što zajedno oblikuje temelje za daljnje napore u razvoju LNG arterije na Dunavu.

Šta je LNG?

Tečni prirodni gas je prirodni gas koji se pretvara u tečno stanje da bi se olakšao transport i skladištenje. Gas se pretvara u tečnost na temperaturama koje iznose oko -162°C i njegova zapremina se smanjuje za 1/600. Stoga, LNG se može skladištiti i transportovati pod normalnim ili blago povišenim pritiskom, u rezervoarima koji imaju nisku temperaturu. S povećanjem temperature, on se lako može ponovo vratiti u gasovito stanje.

SAZNAJTE VIŠE

<http://www.lngmasterplan.eu/>

LNG osnovni plan Rajna-Majna-Dunav

Trajanje: januar, 2013. godine – decembar, 2015. godine

Budžet: 33 960 000 eura

PODSTICANJE ENERGETSKE SIGURNOSTI U DUNAVSKOM REGIONU

Energija je centralno političko i ekonomsko pitanje u Dunavskom regionu. Uz svoju važnu nadnacionalnu dimenziju, ona utiče na raspon sektora, što ju čini od presudnog značaja za sveukupnu implementaciju Dunavske strategije.

Općenito je prihvaćeno da je usklađivanje različitih energetske politike preduslov za realizaciju integrisanog regionalnog tržišta. Daljnji cilj je integracija energetske tržišta u onim dunavskim zemljama koje nisu u Evropskoj uniji. EU kroz svoje projekte u Dunavskom regionu podržava implementaciju politika s ciljem povećanja energetske efikasnosti i promovisanja upotrebe obnovljivih izvora energije.

Svi oni koji se nalaze u regionu, a koji su uključeni u donošenje odluka i kreiranje strategija za ovo područje, na svom raspolaganju imaju obimne detaljne analize energetske tržišta koje su izrađene u okviru nekoliko projekata Dunavske strategije.

Posebno je gasna kriza iz 2009. godine potaknula zainteresovane aktere da brzo i efikasno nađu rješenja za probleme na gasnom tržištu radi prevencije sličnih šokova u budućnosti i radi stvaranja veće energetske

samostalnosti i sigurnosti. Novorazvijeni model gasnog tržišta Dunavskog regiona ilustruje na koji način simulacije modela mogu biti upotrijebljene da procijene uticaj nove infrastrukture ili infrastrukturnih paketa na integraciju regionalnog gasnog tržišta, i za analize odnosa troškova i koristi i sigurnosti snabdijevanja širom sistema. Trenutno u poređenju s gasom, geotermalna energija nije od velikog značaja za tržišta Dunavskog regiona, premda ovaj izvor energije može postati važniji u budućnosti. Od 2005. do 2010. godine, dogodilo se povećanje geotermalnog kapaciteta od 60% (na 50,6 GW) širom svijeta.

Ulaganje u obnovljive izvore energije

Koordinatori politike iz dunavskih zemalja imaju za cilj da podignu javnu svijest o mogućnostima korištenja ovog obnovljivog energetskeg izvora i da u region privuku više investitora. Stoga, prikupljeni su pouzdani podaci o geotermalnom potencijalu u različitim državama, kao i o postojećim zakonskim, tehničkim i finansijskim mogućnostima u pogledu njihove upotrebe.

Jedan od ciljeva za budućnost energije u Dunavskom regionu je da podstakne zemlje da razviju „pametne mreže“ i akcijske planove. „Pametna mreža“ je električna mreža koja koristi savremenu informacionu tehnologiju da prikupi i pohrani sveobuhvatne informacije o proizvodnji, snabdijevanju i potrošnji električne energije. Cilj je da se poboljša učinkovitost, bezbjednost, ekonomičnost, te održivost proizvodnje i distribucije energije.

Prioritetna oblast 2 Strategije je naložila istraživanje da bi identifikovala specifične potrebe za svoj daljnji razvoj, iz perspektive konkurentnosti, održivosti i bezbjednosti energetske sistema.

Iako se zemlje Dunavskog regiona i dalje u velikoj mjeri oslanjaju na uglj i gas, one su tokom posljednje decenije značajno povećale svoju upotrebu obnovljive energije. Došlo je do značajne investicije u nove obnovljive energetske izvore za proizvodnju električne energije (RES-E), i dok se njen razvoj značajno razlikuje širom zemalja, Dunavski region kao cjelina je trenutno na putu da ostvari svoje ciljeve za obnovljivu energiju do 2020. godine.

SAZNAJTE VIŠE

<http://www.danube-energy.eu/>

Saradnja po pitanju energetike u dunavskom regionu

Trajanje: Oktobar, 2012. godine - juni, 2014. godine

Globalni Budžet: 136 500 eura

PRIRODA NE POZNAJE GRANICE

Dunav je najduža rijeka u Evropskoj uniji i najinternacionalnija rijeka na svijetu, koja se proteže na 2857 kilometara kroz 10 država, uključujući desetine zaštićenih područja i nacionalnih parkova. Doprinos ovih zaštićenih područja za očuvanje prirodnog naslijeđa Evrope je od ogromnog značaja, kako sada tako i za buduće generacije.

DANUBEPARKS – Dunavska mreža zaštićenih područja – osnovana je 2007. godine uz potpisivanje Tulčanske deklaracije (Declaration of Tulcea) u Rumuniji. Zajednički projekti su ključni za postizanje ciljeva inicijative koji su, uz kontinuiranu neformalnu saradnju s nacionalnim parkovima i zaštićenim područjima, učinjeni mogućima uglavnom u okviru saradnje preko Dunavskog regiona – EUSDR-a.

Rijeke su međusobno povezani ekosistemi, a priroda ne poznaje granice. Stoga, napori za očuvanje prirode, duž ove najinternacionalnije od rijeka, trebaju pronaći transnacionalne odgovore i inicijative.

Kao što je navedeno u Tulčanskoj deklaraciji, mreža je odlučna da poboljša očuvanje zaštićenih područja rijeke

Dunava, da mudro upravlja ovim oblastima, da razmijeni i promoviše stručnost u upravljanju, te da poboljša znanje o ekološkom stanju rijeka kao i ekonomske, socijalne i okolišne uticaje. Mreža preuzima akciju za prevenciju, kontrolu i smanjenje zagađenja u plavnim područjima i močvarama dunavskog sliva, te podiže svijest o međunarodnom značaju rijeke i o održivom razvoju.

Udruženi napor donosi nagrade

DANUBEPARKS i DANUBEPARKS 2.0 su bila prva dva udružena projekta koja su uspostavljena u mreži. Njihova aktivnost pokriva pet glavnih oblasti: poboljšanje riječne morfologije, upravljanje plavnim područjima i prebivališnim mrežama, očuvanje glavnih dunavskih vrsta (bjelorepi orao i jesetra), nadgledanje stanja i aktivnost u zaštićenim područjima EU mreže Natura 2000, te prirodni turizam. Decenija aktivnosti je proizvela rezultate s kojima se mreža DANUBEPARKS može pohvaliti.

U 2015. godini, mreža DANUBEPARKS je osvojila EU nagradu Natura 2000, za svoju ambicioznu, prijateljsku i pouzdanu saradnju koja prelazi sve granice i zajedničke napore za očuvanje prirodnog naslijeđa Dunava.

To je sada priznata oznaka za konzervaciju prirode u Dunavskom regionu. Mreža je uspostavila plodan prijenos praktičnog znanja među svih deset zemalja kroz koje protiče rijeka. Također je započela inicijative širom regije i pomogla da se razvije veće pravo na izražavanje mišljenja na političkom nivou.

Prvobitno, mreža DANUBEPARKS je brojala osam članova – a sada ih je 20, unutar Austrije, Bugarske, Hrvatske, Njemačke, Mađarske, Moldavije, Rumunije, Srbije i Slovačke Republike. Zajedno, oni predstavljaju prikaz prirodnih posebnosti koje svakodnevno privlače hiljade posjetilaca, zbog čega je turizam ključan u misiji DANUBEPARKS. Širom regiona, ljudi postaju sve svjesniji da turizam ne samo što predstavlja izvor prihoda, već također ima obavezu da zaštiti prirodno naslijeđe Dunava.

SAZNAJTE VIŠE

<http://www.danubeparks.org/>

DANUBEPARKS

Trajanje: april, 2009. godine – februar, 2011. godine

Budžet: 2 700 000 eura

DANUBEPARKS 2.0

Trajanje: oktobar, 2012. godine – septembar, 2014. godine

Budžet: 2 200 000 eura

ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

Dunavski region je veliki međunarodni hidrološki sliv i ekološki koridor koji zahtijeva regionalni pristup za konzervaciju prirode, prostorno planiranje i upravljanje vodama. Zagađenje ne poštuje nacionalne granice. Potrebno je održivo upravljanje vodama, uz zajednički napor da se smanji zagađenje koje dolazi od organskih, hranjivih ili opasnih materija. Također se mora uzeti u obzir ekološki uticaj transportnih veza, razvoj turizma, ili novih objekata za proizvodnju energije.

Suviše su česta događanja velikih poplava, suša i industrijskog zagađenja. Stanovnici regiona moraju biti zaštićeni od katastrofalnih događaja – kao što su poplave i industrijske nesreće koje transnacionalno imaju značajne negativne uticaje – preko zajednički sprovedenih mjera za preventivu i upravljanje katastrofom. Posao koji se izolovano poduzima naprosto prebacuje problem i susjedni region dovodi u težak položaj. Povećana frekvencija suša također predstavlja problem, kao i adaptacija na klimatsku promjenu. Prevencija, pripravnost i efikasan odgovor zahtijevaju visok stepen saradnje i dijeljenja informacija.

Gubitak prirodnih staništa vrši pritisak na floru i faunu i utiče na sveukupni kvalitet zdravstvene zaštite životne sredine. Fragmentacija ekosistema, pojačano intenzivno korištenje zemljišta i urbano širenje su također veliki pritisci.

Pod ovim stubom, oblasti saradnje u pogledu toga su prioritetne oblasti 4 „kvalitet vode“, 5 „rizici za životnu sredinu“ i 6 „biodiverzitet, krajolici, kvalitet zraka i tla“.

OBEZBJEĐIVANJE SIGURNIH I ODRŽIVIH ZALIHA VODE

Od strane Ujedinjenih nacija u 2010. godini, pristup čistoj vodi je definisan kao ljudsko pravo. Ipak, to pravo u mnogim dijelovima svijeta tek treba da bude ostvareno. Međutim, klimatska promjena i brojne druge ekološke, ekonomske i socijalne promjene su primorale države u Evropi da ozbiljnije razmisle o tome kako da zaštite svoja izvorišta za snabdijevanje vodom.

Za zemlje Dunavskog regiona raste izazov da se obezbijedi održivo snabdijevanje dovoljnim količinama vode odgovarajuće kvalitete.

Imajući to u vidu, projekti CC-Waters – Klimatska promjena i uticaj na snabdijevanje vodom i CC-Ware – Ublažavanje ugroženosti vodenih resursa su realizovani od strane istraživačkih instituta u pet država, te preduzeća i institucija koje se bave vodosnabdijevanjem u devet država. Tim projekta CC-Waters je formiran za rješavanje mogućih posljedica klimatske promjene u snabdijevanju vodom. Stoga, jedna od važnih tema je bila o tome kako različiti oblici i intenziteti korištenja zemljišta, u vezi s klimatskom promjenom, mogu uticati na snabdijevanje vodom. Naročito su istražili na koji način vrsta šumske vegetacije kao i način gospodarenja šumom utiču na snabdijevanje vodom.

Tokom tog projekta, rad se fokusirao na razvoj metoda i alata koje bi mogle koristiti kompanije koje se bave snabdijevanjem vodom, kao i institucije koje su odgovorne za zakonodavstvo u ovoj oblasti.

Partneri iz Austrije, Italije, Mađarske Slovenije i Rumunije su istražili moguće efekte klimatske promjene na bezbjednost i kvalitet snabdijevanja vodom, te su kreirali rješenje koje se može primijeniti za buduću upotrebu na lokalnom i regionalnom nivou.

Strategije za podizanje svijesti

CC-Ware je upotrijebio rezultate projekta CC-Waters kako bi nastavio rad, uz pomoć naknadnih partnera iz četiri druge države – Bugarske, Grčke, Hrvatske i Srbije. Zajedno su razvili transnacionalne strategije za zaštitu i bolju upotrebu izvorišta za snabdijevanje vodom. Stečeno znanje je stavljeno na raspolaganje stručnjacima i javnosti kroz radionice, konferencije i publikacije, a posebno u zemljama koje nisu članice EU, kako bi se olakšao konkretan rad na očuvanju vodenih resursa i poboljšanje zakonodavstva u ovoj oblasti.

Kao u projektima CC-Waters i CC-Ware, održivost je jedna od ključnih ideja koje stoje iza projekta pod nazivom Poboljšanje integrisanog upravljanja priobalnom zonom u regionu Crnog mora (Improvement of Integrated Coastal Zone Management in the Black Sea Region). Partneri iz različitih administrativnih i političkih sektora i NVO-a iz Bugarske, Moldavije, Rumunije, Ukrajine i Turske su udružili snage kako bi riješili probleme održivosti.

Priobalne zone su ekonomski i kulturološki privlačne oblasti, ali one su također ekološki ugrožene. Integrisano upravljanje priobalnim zonama je priznato od strane EU i ostatka svijeta kao koncept koji ima za cilj dugoročno obezbjeđenje balansa između ekonomskog rasta i korištenja, zaštite i očuvanja zona.

Projekt je imao za cilj da razvije i pripremi – za korištenje u pet država – zajedničke metodologije i alate za integrisano upravljanje obalom oko Crnog mora u koje se ulijeva rijeka Dunav. Imajući u vidu specifičnost ovog područja, projekt je doprinio produbljivanju razumijevanja o integrisanom upravljanju priobalnom zonom u zemljama učesnicama. Također je pomogao u obučavanju nadležnih organa koji rade u ovoj oblasti, pružajući međuregionalnu ekspertizu i obezbjeđujući koherentan pristup u integrisanom upravljanju priobalnom zonom u regionu Crnog mora.

SAZNAJTE VIŠE

<http://www.ccware.eu/>

<http://blacksea-iczmm.eu/>

CC-Waters - Klimatska promjena i uticaj na snabdijevanje vodom

Trajanje: maj, 2009. godine – april, 2012. godine

Budžet: 4 200 000 eura

CC-WARE - Ublažavanje ugroženosti vodenih resursa

Trajanje: decembar, 2012. godine – novembar, 2014. godine

Budžet: 1 800 000 eura

ICZM - Poboljšano upravljanje integralnom priobalnom zonom u Crnomorskom regionu

Trajanje: Januar 2013. god - decembar 2014. godine

Budžet: 627 000 eura

SVJETLIJA BUDUĆNOST ZA RIJEKE U DRŽAVAMA JUGOISTOČNE EVROPE

Plovne rijeke i kanali u Evropi obuhvataju 30 000 kilometara i povezuju stotine gradova i različitih područja. Rijeke u Jugoistočnoj Evropi su najugroženije zbog nedostatka svijesti o potrebi za održivim razvojem i posljedica klimatske promjene, kao i često neprikladnih aktivnosti koje podstiče turizam, korištenja hidroenergije i hidrogradnje.

Tokom godina, ljudska djelatnost je imala nepovoljne ekološke, ekonomske i socijalne posljedice – promjene u riječnoj morfologiji, veće zagađenje, prijetnje staništima flore i faune, kao i konflikte u vezi korištenja zemljišta.

Projekt SEE River je nastao iz iskustava koja su uslijedila nakon potpisivanja Deklaracije o viziji rijeke Drave (Drava River Vision Declaration) 2008. godine. To je nadležnim institucijama i stručnim tijelima u Austriji, Hrvatskoj Italiji, Sloveniji i Mađarskoj pružilo okvir za implementaciju najboljih praksi i usklađivanje aktivnosti konzervacije prirode, korištenje hidroenergije i upravljanje vodenim resursima u međunarodnim riječnim slivovima.

Projekt je implementirao metode koje su testirane na 725 km dugoj rijeci Dravi, u mnogo širem kontekstu.

Nadležni organi, zainteresovani akteri i zainteresovane organizacije su zajedno saradivale da bi izradile programski alat „toolkit“ za integrisano upravljanje, kako bi obezbijedile održivi razvoj u šest riječnih slivova koji povezuju regije.

Rijeke Drava, Neretva, Bodrog, Prut, Soča i Vjosa su primjeri konfliktnih interesa koji se odnose na zaštitu od poplava u riječnim dolinama, korištenje energije vode, održavanje ekološke raznolikosti i razvoj turizma, a posebno kod onih što protiču kroz nekoliko država i regija.

SEE River ima za cilj da pruži okvir za zajednički sporazum o upravljanju riječnim koridorima, da bi ostvario održivi razvoj i očuvao resurse. To je novi pristup u upravljanju rijekama i područjima s riječnim slivovima, tamo gdje osnovni interesi onih ljudi koji žive u regionu teže zajedničkom rezultatu.

Projekt okuplja stručnjake iz različitih oblasti iz nekoliko država Jugoistočne Evrope, kao i predstavnike lokalnih i regionalnih uprava i država.

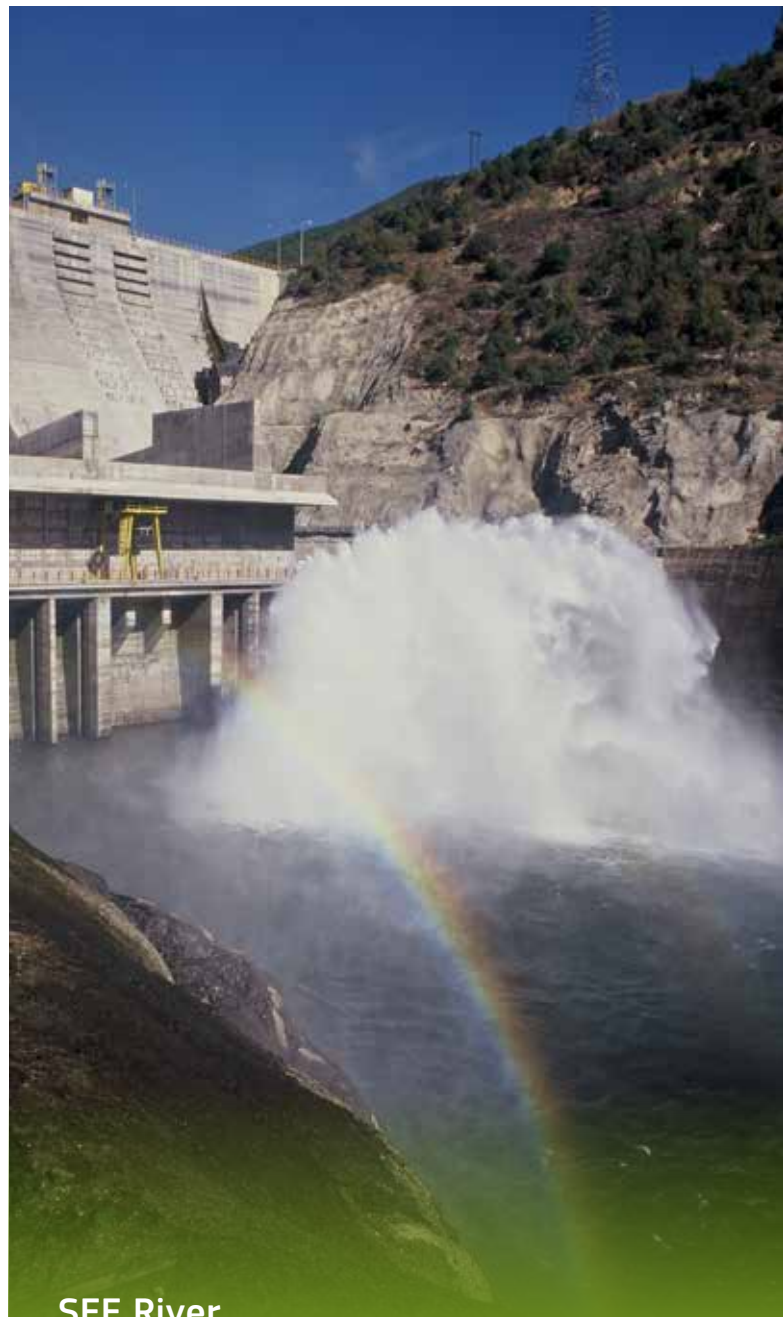
Izgradnja mostova

Djelovanje pokazuje brigu za budućnost naših rijeka i međusektorske saradnje, kako bi se bolje upravljalo njima u godinama koje dolaze. Postizanje konsenzusa zainteresovanih strana o neophodnim mjerama i izrada akcionih planova o tome kako ih sprovesti je dovelo do prepoznavanja i pokretanja preko 100 konkretnih aktivnosti za buduću implementaciju. Aktivnosti projekta se nastavljaju za period 2014.–2020. godine u svih 16 zemalja učesnica.

Projektni programski alat SEE River toolkit je vodič koji je nadopunjen primjerima iz najbolje prakse. To je inovativan i općenito primjenjiv model koji je zasnovan na iskustvima lokalnih aktera i na međunarodnom iskustvu duž riječnih koridora u šest pilot područja. Od posebno je značaja da primjena toolkit programskog alata ne zahtijeva novo investiranje u administrativne strukture, ili izrađivanje novih planova, već pruža okvir i podršku za bolje korištenje postojećih struktura, planova i programa.

SAZNAJTE VIŠE

<http://www.see-river.net/>

SEE River

Trajanje: oktobar, 2012. godine – novembar, 2014. godine

Budžet: 2 100 000 eura

UBLAŽAVANJE KLIMATSKIH RIZIKA

Godinama su naučnici upozoravali na uticaj poplava, suše, snježnih oluja i ekstremnih vjetrova koji su se pogoršali promjenom klime, da bi mogli postati čak i veći širom Evrope. To je očigledno u Dunavskom regionu gdje su sve češće velike suše, devastirajuće poplave i katastrofalni šumski požari.

Stoga je od presudnog značaja da dunavske zemlje prepoznaju i realno procijene rizik, razviju strategije upravljanja prirodnim katastrofama i uspostave saradnju i razmjenu informacija. Ako su stanovnici i lokalne vlasti svjesni rizika od prirodnih katastrofa, tada se oni mogu bolje pripremiti i zaštititi.

Projekt SEERISK je bio prvi koji je u Dunavskom regionu sproveo zajedničku procjenu rizika, koji su iz tačke gledišta upravljanja katastrofom povezani s klimatskom promjenom, a ostvarujući veoma konkretne rezultate za šest gradova.

Umjesto teoretisanja i korištenja mapa velikih razmjera, radionice su predstavile potencijalni uticaj katastrofe na obližnje kuće, infrastrukturu i poljoprivredu. Učeci o rizicima za njihovo okruženje, ljudi su bili motivisani da kreiraju svoje vlastite scenarije i izvedu vlastite zaključke

Nadgledanje rizika

Projekt SEERISK je uključio 19 partnera iz devet država. Glavni cilj je bio da se razvije metodologija za procjenu rizika klimatske promjene, i definiše metodologija za izradu mapa rizika. Podaci o rizicima prirodne katastrofe su prikupljeni u šest pilot područja: Aradu (Arad) (Rumunija), Šifoku (Siófok) (Mađarska), Sarajevu-Ilidži (Bosna i Hercegovina), Senjici (Senica) (Slovačka), Kanjiži (Srbija) i Velingradu (Velingrad) (Bugarska). Na ovim područjima su razmotreni rizici od poplava, toplotnih valova, suša, izbijanja požara i ekstremnih vjetrova.

Tokom radionica, partneri SEERISK-a su razmijenili iskustva i praktično znanje o upravljanju katastrofom, i izvedene su četiri terenske vježbe simulacije katastrofe. Na osnovu konstruisanih mapa rizika moguće je odrediti lokaciju objekata koji bi bili najviše pogođeni poplavom ili destruktivnim olujama. To daje mogućnost lokalnim vlastima da za vrijeme prirodnih katastrofa brzo i učinkovito reaguju, uz pravovremene evakuacije ili druge postupke.

Tehnike mapiranja rizika pružaju mogućnost da se pojednostavi procjena rizika i eliminišu „prazne tačke“ koje proizilaze iz nedostatka saradnje među institucijama. Svako pilot područje je pripremio matricu rizika o uticaju i vjerovatnoći za svoju identifikovanu opasnost, a u isto vrijeme razvijajući scenario koji opisuje njegovu veličinu i posljedice. Partneri su pribavili sveobuhvatni Geografski informacioni sistem (GIS) i podatke o katastrofama, te su pripremljene detaljne mape rizika za upravljanje katastrofom.

Naučene lekcije

Poplave se svake godine događaju na području Sarajevo-Ilidža, gdje se susreću četiri rijeke. Međutim, u 2014. godini one su prevazišle najgori mogući scenario koji je izrađen na njihovoj mapi rizika. Službe za upravljanje rizikom koje su sudjelovale u SEERISK-u i Sarajevskoj regionalnoj razvojnoj agenciji, pripremile su pilot mape koje su se pokazale kao korisne ostalim povezanim službama za izradu vlastitih kapaciteta uz primjenu metodologije projekta.

SAZNAJTE VIŠE

<http://www.danubeenvironmentalrisks.eu/seerisk>

SEERISK

Trajanje: juli, 2012. godine – decembar, 2014. godine

Budžet: 1 970 000 eura

SPASAVANJE DUNAVSKOG „DINOSAURUSA“

Nekontrolisani ribolov, koji je potaknut viskom cijenom kavijara od jesetre, rezultovao je desetkovanjem jesetre u Dunavu. U 2012. godini, Dunavska radna grupa za jesetru je došla u pomoć.

Godine 1970. opstanak ribe je bio dodatno ugrožen izgradnjom hidroelektrane Đerdap na srbijansko/rumunskoj granici. To je blokiralo migracijsku rutu jesetre uzvodno duž Dunava, od Crnog mora do njihovog mrijestilišta. Vrsta je bila ugrožena i sistematskim pregrađivanjem rijeke i vađenjem šljunka i pijeska, gdje jesetre mrijeste svoju ikru.

Od 2012. godine, Dunavska radna grupa za jesetru (DSTF) se fokusira na spasavanje vrsta. Cilj DSTF-a je da potiče sinergije postojećih organizacija i podržava očuvanje prirodnih vrsta jesetre u slivu rijeke Dunava i Crnom moru, putem promovisanja implementacije programa „Sturgeon 2020“ koji je pokrenut 2013. godine.

Dunavska strategija ima ključnu ulogu za uspjeh ovog programa, preko olakšavanja komunikacije na političkom nivou i uspostavljanja konstruktivnog dijaloga s ostalim akterima koji su zainteresovani za riječni sliv.

Kovanje plana

Sturgeon 2020 je osmišljen tako da privuče političku podršku, podigne svijest o važnosti zaštite jesetre i podstakne brzu implementaciju zakonodavstva EU, međunarodnih konvencija i nacionalnih zakona.

Daljnje mjere obuhvataju identifikaciju i obnovu ključnih staništa, kao i ponovno otvaranje migracionih ruta, analizu postojeće populacije dunavske jesetre, popis jesetrinih mrijestilišta i matičnih jata,

i razmjenu znanja o najboljim praksama upravljanja u mrijestilištima. Dodatno, socioekonomske inicijative imaju za cilj do podstaknu lokalne zajednice da uvedu „kontrolu zajednice“ za borbu protiv krivolova.

DSTF je posvećena očuvanju i obnovi jesetrine populacije, koja je važna za biodiverzitet širom EU. Oporavak vrsta će donijeti beneficije, ne samo za očuvanje prirode već i za lokalne zajednice. Razvoj ekološkog turizma, akvakulture, zanatske proizvodnje i male ekološke poljoprivrede su samo neke od mjera koje imaju za cilj da pruže podršku lokalnoj privredi, a posebno na područjima srednjeg i nižeg Dunava.

Prijetnja za „žive fosile“

Jesetre su naselile svijet još od vremena dinosaurusu. U posljednjih 200 miliona godina, ova riba – 26 vrsta koje još žive u vodama sjeverne hemisfere – jedva da se uopšte promijenila. Stoga, ovi „živi fosili“ su od neprocjenjive vrijednosti za nauku i za očuvanje bogatstva vrsta. Međutim, prema podacima koji su pruženi od strane Međunarodne unije za zaštitu prirode i prirodnih resursa (IUCN), od pet vrsta jesetre koje se još nalaze u rijeci Dunav jedna se vodi kao „ugrožena“, a ostale se nalaze u „kritično ugroženoj“ kategoriji.

SAZNAJTE VIŠE

<http://www.dstf.eu/>

Sturgeon 2020

Trajanje: januar, 2012. godine - tekuće

Budžet: 6 800 000 eura

STVARANJE PROSPERITETA

Dunavski region doživljava veoma velike nejednakosti, tako što je on dom za neke od najuspješnijih regiona u EU kao i za neke od najsiromašnijih. Naročito često nedostaju kontakti i saradnja, kako finansijski tako i institucionalno. Preduzeća ne iskorištavaju u dovoljnoj mjeri međunarodnu dimenziju marketinga, inovativnosti ili istraživanja. Razmjena visokoobrazovanih ljudi u regionu je niža od prosjeka u EU, što stvara još jednu izraženu podjelu. Najsposobniji se često presele na druga područja. Dakle, postoje velike mogućnosti da se rezultati postignu kroz saradnju i razmjenu iskustva.

Neophodno je investirati u ljude kako bi se za region omogućilo da održivo napreduje i da se razvija, a postavljajući za prioritet znanje i uključivost. Ciljana podrška za istraživačku infrastrukturu stimulira izvrsnost i produbljuje umrežavanje među pružateljima znanja, kompanijama i kreatorima politike. Grupe i veze uvezuju centre izvrsnosti u postojeću edukaciju, a istraživačke mreže proširuju konkurentnost preduzeća tipa „upstream“ na cijeli region.

Veći nivoi zapošljavanja su ključni, jer ljudima trebaju mogućnosti u blizini mjesta u kojem žive. Region mora biti u mogućnosti da ponudi najsvjetliju i najpoduzetniju budućnost kroz snažniju saradnju, uključujući marginalizovane zajednice: na području živi jedna trećina od one populacije EU koja se nalazi pod rizikom siromaštva, a od kojih mnogi dolaze iz marginalizovanih grupa.

Pod ovim stubom, prioritetne oblasti 7 „društvo znanja“, 8 „konkurentnost“ i 9 „ljudi i vještine“ razvijaju inicijative za zajedničku saradnju u regionu.

MODEL PONAŠANJA ZA ODRŽIVOST I ZAŠTITU RIJEKE

Od juna 2015. godine mali model za „istraživanje rijeke“ pomaže naučnicima s Univerziteta prirodnih nauka u Beču i ostalih naučnih institucija u Dunavskom regionu da steknu novo i opsežnije znanje o Dunavu.

Model rijeke Dunav u Centru za riječno modelovanje (River Modelling Centre) u Beču, u blizini gdje se od glavne rijeke odvaja Dunavski kanal, širok je samo pet metara i dugačak malo više od 100 metara. Voda protiče kroz njega brzinom od 100 kubnih metara u sekundi. To je jedan od prvih konkretnih rezultata rada koji je realizovan od strane projekta Istraživanje i upravljanje rijekom Dunav (Danube River Research and Management – DREAM), a koji je proizašao iz potrebe da na održiv način poveže korištenje i zaštitu Dunava.

Tokom projekta, informacije su se prikupljale iz oblasti hidrodinamike, transporta sedimenata, riječne morfologije, kao i iz ekoloških procesa u različitim dijelovima Dunava.

To znanje nije samo u interesu za istraživače, već je također korisno za poljoprivrednike Dunavskog regiona, graditelje mostova i institucije koje ih podržavaju, državna tijela koja su zadužena za unaprijeđenje riječne plovidbe i za one koji su odgovorni za planiranje i organizaciju zaštite protiv poplava.

Protok informacija

Napravljen je nacrt planova za izgradnju dva velika centra riječnog modelovanja – prvi je funkciji od 2015. godine u Beču, dok je drugi planiran za Rumuniju. Cilj je da se poboljša kompjuterska simulacija kako bi se pomoglo onima koji proučavaju Dunav, te da se odrede lokacije za terenska istraživanja uz rijeku, a bi će instalirane mjerne stanice za njene pritoke.

U toku su i planovi za istraživački brod s ronilačkim oknom koji će biti stacioniran na sredini Dunava i korišten na različitim lokacijama, prvenstveno za

prikupljanje podataka o riječnom koritu, koji su potrebni za daljnja istraživanja.

Naposljetku, aktivnosti projekta uključuju stvaranje i širenje mreže naučnih institucija širom svih zemalja Dunavskog regiona, kako bi se ojačale njihove veze s poljoprivredom i društvom u nastojanju da se unaprijedi znanje o rijeci.

Uz koordinaciju od strane Univerziteta prirodnih nauka u Beču, projekt uključuje univerzitete, istraživačke institucije i laboratorije, kao i privatne i javne institucije, te nevladine organizacije iz Bugarske, Češke Republike, Njemačke, Hrvatske, Mađarske, Moldavije, Srbije, Slovačke, Rumunije i Ukrajine.

Zahvaljujući postignutim rezultatima, DREAM će pomoći da se poboljšaju vodene i saobraćajne veze širom Dunavskog regiona. Zatim, naučna znanja stečena tokom projekta bit će iskorištena kako bi se utvrdili neophodni uslovi za popravak kvalitete vode i tla, što dovodi do boljih načina za zaštitu životne sredine.

Nadalje, projekt će njegovati proširenje i poboljšanje saradnje među naučnim institucijama i s različitim državama, što će zauzvrat doprinijeti prosperitetu Dunavskog regiona u cjelini.

DREAM stiče globalnu dimenziju kroz uvjerenje svojih učesnika da se zadobijeno iskustvo i znanje može dobro iskoristiti u daljnjim i sličnim projektima, i na najvećim rijekama koje prolaze preko drugih kontinenata.

SAZNAJTE VIŠE

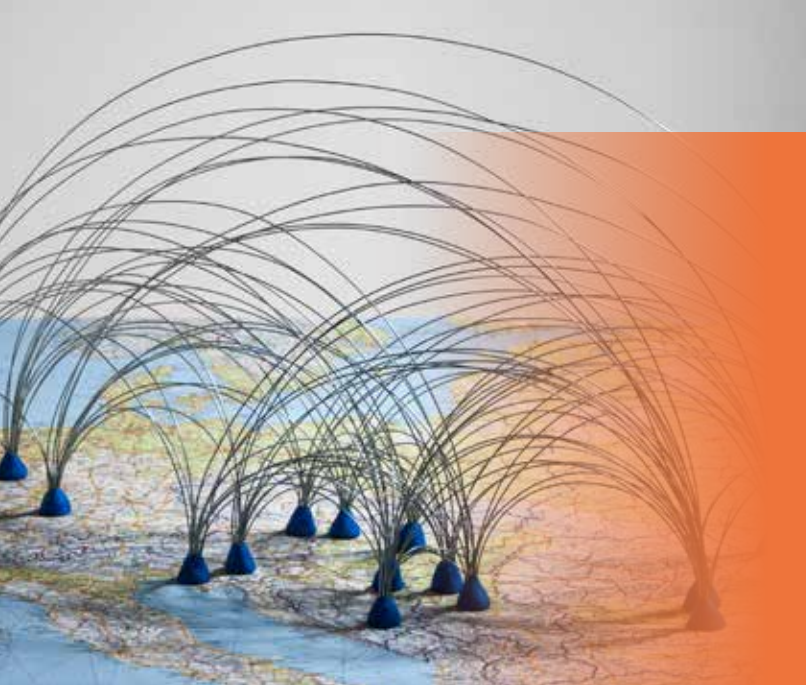
<http://www.ica-casee.eu/index.php/dream-european-research-facility>

DREAM
(Istraživanje i upravljanje
rijekom Dunav)

Trajanje: juni, 2012. godine - tekuće

Budžet: 69 600 000 eura

INVESTIRANJE U BUDUĆE DRUŠTVO ZNANJA

U Dunavskom regionu postoji 70 univerziteta i stotine istraživačkih instituta, te drugih naučnih institucija. Svi su oni ujedinjeni u želji da unaprijede nauku i inovativnost, i da osnaže konkurentnost regiona u interesima za društveni i ekonomski napredak.

U projektu Danube-INCO.NET, 19 učesnika potiču istraživanje i inovativnost kako bi pomogli da se prevaziđu prepreke i poboljša društveni i ekonomski razvoj u regionu. Njihov cilj je da ga pretvore u „regiju inovativnosti“ i da stimulišu razvoj „društva znanja“, u nastojanju da Dunavski region naprave atraktivnijim i konkurentnijim.

Jedna od ključnih aktivnosti je pružanje širokog spektra informacija i stimulacija političkog dijaloga među onima koji su zainteresovani za promovisanje nauke i inovativnosti u Dunavskom regionu. Danube-INCO.NET pruža osnove za razmjenu ideja i iskustva, okupljajući istraživače iz zemalja širom regiona i povezujući ih sa nadležnim organima.

Projekt omogućava komunikaciju između agencija za finansiranje i kandidata za projekt, i istraživačima iz svih država u regionu pruža mogućnost da prikupljaju informacije o aktuelnim i planiranim projektima, dobijanju projekata i poslovima.

Širenje priče

Zahvaljujući ovom projektu, njegovom veb-sajtu i biltenu, opšta naučna zajednica i ostali koji su zainteresovani za unaprjeđivanje istraživanja i inovativnosti u Dunavskom regionu imaju pristup sveobuhvatnim informacijama u vezi konferencija, časopisa i objavljenih naučnih radova, kao i preporuke politika koje se tiču ovih oblasti.

Aktivnosti projekta Danube-INCO.NET uključuju podržavanje država u kojima oblasti nauke i inovacija još nisu dovoljno unaprijeđene i koje žele unaprijediti svoje posebne nacionalne strategije. On također pomaže onim državama iz Dunavskog regiona koje još nisu članice EU da se angažuju u Evropskoj istraživačkoj oblasti (European Research Area – ERA) i primijene Uniju inovacija (Innovation Union) koja je dio strategije Evrope 2020.

Posebna pažnja se polaže na teme kao što su energetska sigurnost, energetska efikasnost i obnovljiva energija, kao i bio-ekonomija – tj. sigurnost hrane i održiva poljoprivredna proizvodnja. Među najnovijim projektima u mreži nalaze se pilot aktivnosti za podršku i razvoj bio-ekonomije u Dunavskom regionu. Projekt DANCERS ima za cilj da razvije nove instrumente i alate za povećanje ekoloških istraživanja i da promoviše inovativnost u Dunavskom regionu, uključujući deltu Dunava i Crno more.

Jedan važan cilj je stvaranje i razvoj mreže „Dunavskih centara za transfer tehnologije“, koji bi obezbijedio da se ciljevi projekta Danube-INCO.NET nastave realizovati čak i nakon njegovog završetka.

Projekt uključuje partnere iz Austrije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Hrvatske, Mađarske, Njemačke, Italije, Moldavije, Rumunije, Slovačke, Slovenije, Srbije i Ukrajine.

SAZNAJTE VIŠE

<http://danube-inco.net>

Danube-INCO.NET

Trajanje: januar, 2014. godine – decembar, 2016. godine

Budžet: 2 000 000 eura

SLAVLJENJE MLADIH I KULTURNE RAZLIČITOSTI

U aprilu, 2016. godine nezaposlenost mladih u Evropskoj Uniji (EU-28) se povećala na 18,8%, a 21,1% u zoni eura (EA-19). U Slovačkoj, nivo nezaposlenosti među mladim ljudima je iznosio 24,2%, u Austriji 10,4% a u Njemačkoj 7% (najniži u Evropi). Nije slučajno da Njemačka, uz najnižu stopu nezaposlenosti mladih u Evropi, ima dugu tradiciju dvojnog strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (VET).

Obrazovni sistem VET može koristiti kako mladim ljudima tako i privredama drugih zemalja širom Dunavskog regiona. U ovom projektu koji je promovisan u EU okviru Dunavske strategije, i koji je sufinansiran od strane programa Evropske komisije Erasmus+, iskustva VET-a iz njemačke savezne države Baden-Virtemberg (Baden-Württemberg) i iz Austrije, sada se primjenjuju u Slovačkoj.

Projekt ima dva cilja – da smanji nezaposlenost mladih i da prevaziđe nedostatak stručne radne snage, što često podriva ekonomski razvoj određenih regija i onemogućava investiranje.

Iskustva iz Njemačke i Austrije trebaju poboljšati sistem dvojnog strukovnog obrazovanja u Slovačkoj, i pomoći u zadovoljenju poslovnih potreba za kvalifikovanom i

stručnom radnom snagom. Istraživanja sprovedena na početku projekta su pokazala da je preko 80% slovačkih firmi zainteresovano za promovisanje VET-a, a 75% kompanija je spremno da finansijski učestvuje u razvoju dvojnog strukovnog obrazovanja i osposobljavanja.

Prilika u kojoj su svi na dobitku

Zakonske promjene će biti potrebne, što podrazumijeva stvaranje nadležnog centra u kojem, za dvojno strukovno obrazovanje, dunavske zemlje mogu

obučavati nastavnike i instruktore koji rade unutar kompanije. Projekt također predstavlja dio napora u razvoju kompatibilnih obrazovnih sistema širom Dunavskog regiona, zbog čega se u toku trajanja programa očekuje razmjena iskustava s ostalim zemljama gdje postoji VET.

Inicijatori projekta su željeli dokazati da su iskustva iz dvojnog strukovnog obrazovanja uvijek pozitivna. Mladi ljudi stižu obrazovanje koje je usmjereno na sticanje praktičnog iskustva, i imaju dobru priliku za ostanak u firmama gdje su radili. Zauzvrat, preduzećima je zagarantovana prvoklasna, stručna radna snaga.

Shvatanje dvojnog strukovnog obrazovanja

Dvojno strukovno obrazovanje podrazumijeva pripremanje studenata za posao, u skladu sa potrebama i zahtjevima od strane privrede i poslodavaca. Strukovno osposobljavanje se odvija i u stručnoj školi i u kompaniji. Preduslov za početak strukovnog obrazovanja je ugovor koji je potpisan sa kompanijom u kojoj će se odvijati praktični dio predmeta. Učenici koji pohađaju ove predmete, koji obično traju tri godine, dobit će naknadu. Prema Saveznom statističkom zavodu Njemačke, u 2015. godini je potpisano 516 000 ugovora o strukovnom obrazovanju sa mladim ljudima širom države – od toga 74 000 ih je bilo u Baden-Virtembergu (Baden-Württemberg), koji je trenutno u partnerstvu sa Slovačkom u ovom projektu.

SAZNAJTE VIŠE

<https://www.minedu.sk/national-authorities-for-apprenticeships-introduction-of-elements-dual-vet-slovak-republic/>

VET (Vocational Education and Training)

Trajanje: oktobar, 2014. godine - januar, 2017. godine

Budžet: 312 717 eura

KOMUNICIRANJE RAZNOLIKOSTI ŠIROM EVROPE

Dunavski region je dom za više od 110 miliona ljudi. Stalna i efikasna komunikacija i bliska saradnja su neophodni da se obezbijedi socijalni, ekonomski i kulturni razvoj regiona, a osobito s obzirom na mlađu generaciju.

Projekt Empowering Young People – Connecting Europe (Osnaživanje mladih – Povezivanje Evrope) je bio usmjeren na poticanje kulturološkog dijaloga i aktivnog sudjelovanja mladih ljudi u građanskom društvu u državama u kojima žive, diljem cijelog regiona i širom Evrope, a ujedno potičući interes za društveno preduzetništvo i održivi razvoj.

On je zajedno okupio srednjoškolske učenike u dobi od 16–17 godina i njihove nastavnike iz Austrije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Njemačke, Moldavije, Crne Gore, Rumunije, Srbije, Slovenije i Ukrajine. Također su sudjelovale i NVO-e iz Dunavskog regiona, te kulturna društva i privatne kompanije.

Glavni ciljevi projekta su bili: aktivno građanstvo, kulturološki dijalog, održivi razvoj, društvena odgovornost, te preduzetništvo.

Zajedničke mogućnosti

U aktivnostima i programima koji su se zasnivali na četiri tematske grupe, ukupno je sudjelovalo 16 škola, preko 100 nastavnika, više od 400 učenika i 1600 ostalih učesnika. Inovativni kursevi i međunarodni obrazovni i kreativni programi, kao što su obuka na TV stanicima, pružili su im mogućnost da razmijene ideje i iskustva, i da rade na temama za koje smatraju da su svima važne, bez obzira na to gdje su živjeli.

Nakon toga je predstavljen e-Portfolio u još 70 škola širom 10 zemalja učesnica.

Na primjer, učenici 10. razreda iz Trgovačke akademije (Trade Academy) u Beču su razmotrili teme u grupi „kulturološkog dijaloga“, u formi „interkulturnih vježbi“, među ostalima. To se temeljilo na shvatanju da kulturološki dijalog, onako kao što je opisan u dokumentaciji projekta, predstavlja „kontinuirani proces dijeljenja informacija, razmjene iskustava, učenje zajedničkih vrijednosti, prihvatanje i uvažavanje različitosti i otvorenost prema promjenama kroz komunikaciju“.

Na završnom događaju u Beču, učesnici projekta su predstavili rezultate dvogodišnjeg rada u formi inovativnog vodiča Portfolio projekta Dunavskog regiona (Danube Region Project Portfolio).

SAZNAJTE VIŠE

<http://empoweringyoungpeople.net/>

Osnaživanje mladih – Povezivanje Evrope

Trajanje: maj, 2012. godine – decembar, 2013. godine

Budžet: 317 755 eura

JAČANJE REGIONA

I dalje postoje značajni problemi u vezi sigurnosti i ozbiljnog i organizovanog kriminala. Posebni problemi u nekoliko država su trgovanje ljudima i krijumčarenje robe. Korupcija potkopava povjerenje javnosti i sputava razvoj. Svi ovi izazovi zahtijevaju pojačanje vladavine zakona, kako unutar tako i širom jurisdikcija. Obavještajni podaci moraju biti bolje podijeljeni, efikasnije i uz podršku zajedničkih akcija.

Strukture i kapacitet za privatni i javni sektor za donošenje odluka moraju biti poboljšani, uključujući dobro planiranje i međunarodnu saradnju. Optimalno korištenje resursa je ključno.

To su oblasti aktivnosti pod prioritetnim oblastima 10 „institucionalni kapacitet i saradnja“ i 11 „bezbjednost“.

SARADNJA U CILJU OBEZBJEĐIVANJA SIGURNOSTI

U 2011. godini, Europol – agencija za provođenje zakona Evropske unije – procijenila je da Dunav predstavlja „visoko ugroženo područje“ što se tiče teretnog i putničkog saobraćaja, krijumčarenja ljudi, ilegalne migracije, krijumčarenja robe i droge, te krijumčarenja oružja..

Danas, u neadekvatno nadgledanim lukama i izolovanim dijelovima Dunava, „riječni pirati“ još uvijek uspijevaju da opljačkaju sav tovar sa brodova. Posljednjih godina, mediji su također izvijestili o trgovanju drogom i ljudima duž rijeke.

Deset dunavskih zemalja je učestvovalo u projektu DARIF – Uspostavljanje strukture foruma za rijeku Dunav „Danube River Forum“. Glavni cilj tima je bio da ojača sveukupnu bezbjednost riječnog plovnog puta.

U toku svog rada, zemlje učesnice (Austrija, Bugarska, Hrvatska, Njemačka, Mađarska, Moldavija, Rumunija, Srbija, Slovačka i Ukrajina) su započele aktivnost kako bi uspostavile efikasnu i koordiniranu akciju protiv organizovanog kriminala na rijeci. Cilj je bio uspostavljanje prekogranične saradnje za profesionalno provođenje zakona, kako bi se obezbijedilo da Dunav pruža savremen i siguran riječni plovni put za prijevoz robe i putnika.

Jedinstvena inicijativa je odnjegovala saradnju među različitim organizacijama kako bi se za cilj postavili

specifični dijelovi Dunava, kao i oni više generalni duž njegove cijele dužine. Platforma je podržala saradnju među antikriminalnim agencijama, svim agencijama za provođenje zakona i ostalim organizacijama za podršku (npr. policija za vodeni prostor, granična i kriminalistička policija, upravljanje katastrofama, carinski organi, te tijela koja dostavljaju „usluge informacija o rijeci“ iz zemalja Dunavskog regiona).

Postoje mnoge vrste kriminalaca koji imaju namjeru da kapitaliziraju na prednostima riječnog prijevoza duž Dunava. Iskorištavanje s njihove strane obično uključuje ilegalnu migraciju, trgovanje ljudima i drogom, i pljačku teretnih brodova.

Koordinacija granične kontrole

U 2014. godini, tim projekta DARIF je sproveo tri zajedničke prekogranične kontrole na rijeci Dunavu. Za potrebu tih zajedničkih operacija, koordinacioni centar je bio postavljen u mađarskom gradu Mohač (Mohács). Samo u drugoj zajedničkoj operaciji – koja je bila proširena na kanal Rajna-Majna-Dunav – učestvovalo je preko 860 članova granične i riječne policije, carina i ostalih službi iz svih država učesnica. Korišteni su specijalni brodovi, vozila i tehnička oprema, kao i psi koji su istrenirani da traže drogu i prokrijumčareni duhan.

Jedan od najznačajnijih ishoda zajedničkih operacija i obuke stručne grupe je bila izrada DARIF grafikona analize rizika, koji uključuje detalje najznačajnijih prekršaja koji su otkriveni na ukranim brodovima u posljednjih tri do pet godina. Iskustvo koje je stečeno tokom operacija u Privremenom koordinacionom centru u Mohaču (Interim Coordination Centre in Mohács) doprinijet će uspostavljanju planiranog Koordinacionog centra za provođenje zakona na Dunavu (Danube Law Enforcement Coordinating Centre), koji će u budućnosti funkcionisati na kontinuiranoj osnovi.

Premda svi učesnici smatraju da je DARIF veoma uspješan, mnogo toga preostaje da se uradi za poboljšanje sigurnosti na Dunavu. Pozitivni rezultati koji proizilaze iz projekta poslužit će kao osnova za novi poduhvat, koji će nastaviti započeti rad pod DARIF okvirom.

SAZNAJTE VIŠE

<http://bmprojektek.kormany.hu/a-dunai-folyami-forum-strukturajanak-letrehozasa-darif>

<http://bmprojektek.kormany.hu/megtartottak-a-darif-projekt-zarokonferenciajat-sikeres-ket-ebet-zart-a-belugyminiszterium-nemzetkozi-rendeszeti-projektje>

DARIF – Uspostavljanje strukture foruma za rijeku Dunav „Danube River Forum“

Trajanje: juli, 2013. godine – juni, 2015. godine

Budžet: 290 870 eura

STRATEGIJA EU ZA DUNAVSKI REGION

***Europe Direct je usluga koja Vam pomaže u pronalaženju
odgovora na Vaša pitanja o Evropskoj uniji.***

Besplatna telefonska linija (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(* Informacije koje se pružaju su besplatne, kao i većina poziva (iako Vam neki operateri, telefonske govornice ili hoteli mogu naplatiti poziv).

Više informacija o Evropskoj uniji može se pronaći na internetu (<http://europa.eu>).

Luksemburg: Ured za publikacije Evropske unije, 2016

Onlajn verzija

ISBN 978-92-79-61775-1

doi:10.2776/636660

KN-04-16-371-BS-N

© Evropska unija, 2016

Odobrena ponovna upotreba.

Reprodukcija je odobrena pod uslovom da se navede izvor.

Printed in Belgium

Autorska prava za fotografije: Fotografije (stranice):

Naslovna: iStock@porojnicu, miroslov110, gornostaj, anderm, DejanKolar

Strana 6: iStock@anderm

Strana 8: ©viadonau, Newada

Strana 9: iStock@w-ings

Strana 10: ©Danube LNG, Marco Onida

Strana 11: ©DCL Barge/Danser Group

Strana 12: iStock@mduririk, imantsu

Strana 13: iStock@tjwvandongen

Strana 14: ©Andrej Kovarik, Attila Szab

Strana 15: ©Zsolt_Kalotas

Strana 16: ©Marco Onida

Strana 18: iStock@Green_p, Paweł Szczepański

Strana 19: iStock@FourOaks

Strana 20: iStock@mikeinlondon, Drazen Lovric

Strana 21: ©SEE River

Strana 22: iStock@s-eyerkauf, ©SEERISK

Strana 23: iStock@Gudella

Strana 24: iStock@Cristina Sandu, Photo_HamsterMan

Strana 25: iStock@wrangel

Strana 26: iStock@gornostaj

Strana 28: iStock@Markus Schieder Photography, clubfoto

Strana 29: iStock@Markus Schieder Photography

Strana 30: ©INCO.NET, bioMediTech

Strana 31: iStock@Fotoarta

Strana 32: ©RURBAN, iStock@sturti

Strana 33: iStock@Cathy Yeulet

Strana 34: Osnaživanje mladih za završnu konferenciju;
iStock@LuckyBusiness

Strana 35: ©OKTO

Strana 36: iStock@miroslov110

Strana 38: ©Ministarstvo unutrašnjih poslova - Bugarska,
Marco Onida

Strana 39: iStock@boggy22

Strana 40: Asocijacija EuroGeographics

STRATEGIJA EU ZA DUNAVSKI REGION

Četrnaest zemalja je udružilo napore kako bi se suočili sa svojim zajedničkim izazovima i bolje iskoristili svoje zajedničke mogućnosti. Nakon pet godina zajedničke saradnje za održivi i uključivi razvoj, njihova saradnja postiže konkretne rezultate. Selekcija uspješnih priča ove rezultate čini kako vidljivima tako i opipljivima

<http://www.danube-region.eu>

https://twitter.com/eu_regional
<https://twitter.com/hashtag/eusdr>

<https://www.facebook.com/DanubeRegionStrategy>

